

UZASADNIENIE

Przedmiot i przebieg postępowania

Pozwem z dnia 20 kwietnia 2022 roku (data stempla pocztowego) powód W. D. prowadzący działalność gospodarczą pod firmą (...) w S., wniósł o zasądzenie od (...) S.A. z siedzibą w W.: kwoty 16 832 zł tytułem częściowego odszkodowania za uszkodzenia powstałe w dniu 22 czerwca 2021 r. w mieniu na nieruchomości przy ul. (...), (...)-(...) P., należącym do poszkodowanych E. J. i A. J., kwoty 939,12 zł (tytułem skapitalizowanych odsetek za opóźnienie liczonych od kwoty 16 832 zł od dnia 2 lipca 2021 r. do dnia 19 kwietnia 2022 roku) oraz kwoty 400 zł (tytułem zwrotu wydatków związanych z wykonaniem kosztorysu naprawy mienia po szkodzie) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty oraz kosztami procesu. W uzasadnieniu powód wskazał, że w dniu 22 czerwca 2021 roku wskutek nawałnego deszczu i zalania doszło do uszkodzenia budynku mieszkalnego położonego na nieruchomości przy ul. (...), (...)-(...) P. należącego do poszkodowanych E. J. i A. J. oraz mienia ruchomego znajdującego się w tym budynku. Uszkodzone dobra było objęte ważną umową ubezpieczenia mienia z pozwanym ubezpieczycielem. Szkoda została zgłoszona do ubezpieczyciela, który wypłacił na rzecz poszkodowanych odszkodowanie w łącznej wysokości 20 890,98 zł, w tym z tytułu uszkodzenia lokalu i stałych elementów kwotę 16 031,98 zł, a z tytułu uszkodzenia mienia ruchomego kwotę 4 859 zł. Poszkodowani w drodze umowy cesji wierzytelności z dnia 24 stycznia 2022 r. zbyli swoją wierzytelność na rzecz powoda powstałą w wyniku szkody. Powód wskazał, że kwota wypłaconego odszkodowania była zaniżona i nie umożliwiła przywrócenia uszkodzonego mienia do stanu sprzed szkody (pozew, k. 2-7).

W sprzeciwie pozwanego od nakazu zapłaty z dnia 9 czerwca 2022 roku, (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powoda na swoją rzecz kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty od pełnomocnictwa. Pozwany kwestionował żądanie pozwu co do zasady jak i co do wysokości. Zarzucał przy tym nieważność umowy cesji z uwagi na to, że umowa ta nie służyła naprawieniu szkody poniesionej przez poszkodowanych, a jedynie zapewnieniu zysku powodowi jako przedsiębiorcy, przez co była ona sprzeczna z zasadami współżycia społecznego i w ostateczności nieważna. Wobec powyższego pozwany wywodził, że powód nie ma legitymacji procesowej w sprawie. Z ostrożności procesowej pozwany podniósł także, że powód nie wykazał, aby szkoda związana z uszkodzeniem budynku była wyższa od kwoty już wypłaconej. Przedstawiona przez powoda dokumentacja, w tym kosztorys, nie stanowią w jego ocenie dowodu ani na wysokość szkody ani na celowość poniesienia tych kosztów w zakresie zgodnym z OWU. Kwestionował przy tym także zasadność roszczenia odsetkowego jak i kosztów prywatnej wyceny sporządzonej przez rzeczoznawcę powoda (sprzeciw, k. 107-109).

Ustalenia faktyczne

W dniu 22 czerwca 2021 roku wskutek ulewy i silnego wiatru doszło do zalania domu mieszkalnego położonego przy ul. (...) w P. należącym do E. J. i A. J. wraz z garażem i kotłownią oraz częścią umeblowania. Budynek ten jak i mienie ruchome znajdujące się w jego obrębie były objęte umową ubezpieczenia mienia w wariantcie (...)– nr polisy (...) w (...) S.A. Szkoda powstała w budynku została zgłoszona w dniu 23 czerwca 2021 roku, zaś odnośnie mienia ruchomego w dniu 1 lipca 2021 r. W związku z ww. zdarzeniem ubezpieczyciel przeprowadził postępowania likwidacyjne, które zostały zarejestrowane pod numerem (...) dotyczące uszkodzeń domu oraz pod numerem PL (...) w zakresie uszkodzeń mienia ruchomego.

(akta szkody nr (...) na płycie zawierające podsumowanie zgłoszenia szkody, str. 11-13 pliku pdf oraz dokumentację fotograficzną uszkodzeń w budynku po szkodzie, str. 1-10, pliku pdf, k. 137; akta szkody nr (...) na płycie zawierające druk zgłoszenia szkody, str. 11-14 pliku pdf, k. 137; polisa k. 12-13, 112-v; ogólne warunki ubezpieczenia (OWU (...)), k. 14-37v, 113-136v)

Po dokonaniu przez ubezpieczyciela oględzin w celu ustalenia wysokości szkód przyznał on w dniu 1 lipca 2021 r. i wypłacił poszkodowanym odszkodowanie tytułem uszkodzenia domu i jego stałych elementów w łącznej kwocie 16 031,98 zł oraz kwotę 4 859 zł tytułem uszkodzenia mienia ruchomego w budynku. Ubezpieczyciel odmówił uznania roszczeń dotyczących zalanej lodówki, zaś roszczenia dotyczące pralki LG miały zostać rozpatrzone po przedstawieniu opinii serwisu o przyczynie i zakresie uszkodzeń wraz z kalkulacją kosztów naprawy. Co do pozostałych uszkodzonych ruchomości tj. tapczanu, stolika RTV, ławy, regału, dywanu, pelletu do pieca, odkurzacza, kosiarki elektrycznej, nożyce Poler Mate, podkaszarki, wertykulatora, szlifierki kątovej H. G., wyrzynarki R. oraz narzędzia wielofunkcyjnego R. ubezpieczyciel wypłacił odszkodowanie zgodnie z żądaniem.

(pismo z 01.07.2021 r. dot. wypłaty odszkodowania k. 38; akta szkody nr (...) na płycie zawierające wycenę uszkodzeń w budynku wraz z dokumentacją fotograficzną, str. 26-70 pliku pdf, k. 137; akta szkody nr (...) na płycie zawierające wykaz uszkodzonego mienia ruchomego wraz z pismem z 01.07.2021 r. dot. wypłaty odszkodowania, str. 19-20, 22 pliku pdf, k. 137)

Poszkodowani E. J. i A. J. w dniu 24 stycznia 2022 roku zbyli wierzytelność przysługującą im przeciwko ubezpieczycielowi z tytułu umowy ubezpieczenia majątkowego za poniesioną szkodę z dnia 22 czerwca 2021 roku polegającą na uszkodzeniu budynku mieszkalnego położonego przy ul. (...) w P. i mienia ruchomego w nim się znajdującego – wskutek zalania – na rzecz W. D., prowadzącego działalność gospodarczą pod firmą (...). Cesję poprzedzała zawarta pomiędzy tymi stronami umowa o świadczenie usług, w ramach której powód miał dochodzić na rzecz poszkodowanych roszczeń wobec ubezpieczyciela powstałych w wyniku zdarzenia z dnia 22 czerwca 2021 r. za wynagrodzeniem.

(umowa cesji, k. 10-11; pełnomocnictwo, k. 9; umowa o świadczenie usług, k. 158-161; pełnomocnictwo, k. 162)

Przed wystąpieniem z powództwem W. D. zlecił sporządzenie wyliczenia szkody w uszkodzonym budynku położonym przy ul. (...) w P.. Na podstawie kosztorysu nr 889/M sporządzonego przez G. L., będącego głównym rzeczoznawcą spółki (...) Sp. z o.o. ustalono, że usunięcie skutków szkody z dnia 22 czerwca 2021 r. w postaci wykonania robót remontowo – budowlanych w domu obejmowało koszty w wysokości 30 673,31 zł. Dodatkowo rzeczoznawca wycenił szkodę powstałą w mieniu ruchomym znajdującym się w budynku na kwotę 7 049,67 zł. Łączna kwota należna za przywrócenie mienia do stanu sprzed szkody została więc oszacowana na 37 722,98 zł. Koszt sporządzenia tego kosztorysu wynosił 400 zł netto (492 zł brutto).

(kosztorys nr 889/M, k. 40-72, faktura VAT FS 11/07/2021, k. 73; wycena szkody w mieniu ruchomym nr 889/M wraz z załącznikami, k. 74, 79-92, faktura nr (...), k. 75,76).

Powód prowadzi działalność gospodarczą pod firmą (...), a przedmiotem jego działalności jest m. in. pozostała finansowa działalność usługowa, gdzie indziej niesklasyfikowana, z wyłączeniem ubezpieczeń i funduszy emerytalnych (kod (...) 64.99.z).

(wydruk z (...), k. 77-78).

Wysokość kosztów przeprowadzonych robót budowlanych potrzebnych do usunięcia skutków szkody powstałej w dniu 22 czerwca 2021 r. w budynku mieszkalnym przy ul. (...) w P. z uwzględnieniem zapisów § 13-15 OWU w wariantcie ochrony od wszystkich ryzyk i według cen aktualnych w II kwartale 2021 r. wynosi 30 750,56 zł brutto. W wyniku zdarzenia uszkodzeniu uległy również następujące ruchomości: szlifierka marki H. model (...) (328 zł) urządzenie wielofunkcyjne akumulatorowe marki R. (360 zł), wyrzynarka akumulatorowa marki R. (305 zł), kosiarka marki N. (626 zł), nożyce do żywopłotu marki P. (...) (328 zł), podkaszarka (219 zł), odkurzacz (211 zł), 7 sztuk worków pelletu do pieca (230 zł) oraz szafka pod telewizor (211 zł), których łączną wartość rynkowa z uwzględnieniem cen z III kwartału 2021 r. oszacowano na kwotę 2 818 zł.

(opinia biegłego z zakresu budownictwa, k. 190-193; opinia uzupełniająca biegłego z zakresu budownictwa wraz z kosztorysem, k. 274-291; opinia biegłego rzeczoznawcy ds. wyceny, k. 224-250; opinia uzupełniająca biegłego rzeczoznawcy wraz z załącznikiem, k. 306-308)

Omówienie dowodów

Sąd oparł się na dowodach wymienionych powyżej. Ich wiarygodność nie budziła wątpliwości stron, a okoliczności faktyczne zasadniczo nie były przedmiotem sporu między stronami. Sporne między stronami było ustalenie zakresu prac niezbędnych do usunięcia powstałej szkody oraz wysokość należnego powodowi odszkodowania jak i wyceny uszkodzonego mienia ruchomego. Dlatego też Sąd dopuścił w tym zakresie dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa celem ustalenia zakresu uszkodzeń w budynku poszkodowanych oraz opinii biegłego rzeczoznawcy z zakresu wyceny uszkodzonych ruchomości.

Opinia biegłego z zakresu budownictwa J. J. została sporządzona prawidłowo i mogła stanowić podstawę do ustaleń faktycznych w sprawie. Na jej podstawie Sąd ustalił, iż koszt naprawy uszkodzeń powstałych w budynku mieszkalnym poszkodowanych w P. przy ul. (...) w wyniku zdarzenia z dnia 22 czerwca 2021 r. wyniósł 30 750,56 zł brutto. Biegły sporządził kosztorys napraw, z uwzględnieniem cen robocizny i materiałów aktualnych na dzień sporządzenia tj. na I kwartał 2023 r., a w opinii uzupełniającej z uwzględnieniem cen z II kwartału 2021 r., przy czym Sąd przyjął, że właściwy dla ustalenia wysokości odszkodowania będzie drugi ze sporządzonych wariantów. Kosztorys ten został sporządzony przejrzyście, nie zawierał błędów rachunkowych ani merytorycznych. Biegły ustosunkował się także w pełni do zastrzeżeń zgłaszanych przez pozwanego do opinii głównej w piśmie z dnia 12 kwietnia 2023 r. Dalszych uwag do opinii żadna ze stron już nie zgłaszała.

Biegła z zakresu (...) sporządziła opinię, której prawdziwości i wiarygodności nie można odmówić, niemniej nie wszystkie przedstawione przez nią wyliczenia i wnioski zasługiwały w ocenie Sądu na uwagę przy ewentualnym rozstrzygnięciu. Biegła sporządziła opinię zgodnie z zakreśloną tezą dowodową i starała się w pełni odpowiedzieć na zadane jej polecenia. To wiązało się jednak z przyjęciem szeregu założeń, które słusznie wypunktowała strona pozwana, a które uniemożliwiły przyjęcia jej w całości jako podstawy dokonania ustaleń faktycznych w sprawie. Skąpa dokumentacja fotograficzna uszkodzonych ruchomości zamieszczona w aktach szkody nie pozwoliła na ustalenia, czy wszystkie wymienione przez powoda w wykazie (k. 74) przedmioty faktycznie uległy jakiemuś zniszczeniu i w jakim stopniu. Trudno w tym przypadku czynić biegłej zarzut, niemniej w takim przypadku nie sposób przyjąć, iż przedstawione przez nią wyliczenia dla niektórych ruchomości mogą zostać przez Sąd wzięte pod uwagę. Do takich ruchomości bezsprzecznie należy zaliczyć: wertykulator elektryczny, dywany, narożnik, szafy czy ławy. Te ruchomości, jak przyznała sama biegła, nie znajdują się na fotografiach w aktach szkody, a zostały wymienione jedynie w wykazie szkód załączonym do pozwu (k. 74). Co więcej nie zostały one opisane w sposób, który pozwoliłby na ich zidentyfikowanie. Trudno bowiem na podstawie jedynie takiego opisu jak: „dywany”, „szafy”, „ława”, „narożnik”, „wertykulator” uzupełnionego o wymiar przedmiotu wywodzić o jakie konkretnie przedmioty chodzi. Jak wskazała sama biegła do wyceny samych dywanów znalazła w ofercie internetowej ponad 12 tysięcy różnych dywanów, a przecież nie wiadomo nawet – oprócz samych wymiarów – jakiego rodzaju, kolorystyki, przeznaczenia czy materiału miały te uszkodzone dywany zostać wykonane. Podobnie należy ocenić przedmioty codziennego użytku takie jak szafy czy ława, których tysiące w różnych przedziałach cenowych, wzorach czy wielkościach również można wyszukać. To powód – chcąc wykazać zaistnienie szkody w takim mieniu – powinien był przedstawić dowody pozwalające na dokonanie wyceny rzeczy w sposób precyzyjny. Niedostatki w tym zakresie, zgodnie z zasadą ciężaru dowodu (art. 6 k.c.) muszą obciążać właśnie jego.

Biegła sporządziła wycenę w dwóch wariantach, a Sąd zgodnie z przyjętą poprzednio metodą ustalenia odszkodowania dla nieruchomości uznał, że właściwy dla ustalenia wysokości odszkodowania w tym zakresie będzie wariant z cenami aktualnymi na III kwartał 2021 r. Co do zakresu poprawności wyliczeń czy samej przyjętej metodologii dokonanej wyceny, strony nie zgłaszały zastrzeżeń.

Sąd pominął przy tym na podstawie art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c. dowód z zeznań poszkodowanego jako nieistotny dla sprawy. To, czy w budynku przeprowadzono jakieś naprawy już po powstaniu szkody nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Strony pozostawały w sporze co do zakresu szkód i wysokości należnego odszkodowania, a to mogło zostać wykazane innymi dowodami, w tym przywołanymi już wcześniej opiniami biegłych powołanych w sprawie.

W kwestii prowadzonej przez powoda działalności gospodarczej Sąd oparł się na wydruku z (...) załączonego do pozwu (k. 77-78).

Ocena prawna

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Ważność umowy cesji

Sąd nie podziela zarzutów zgłaszanych przez stronę pozwaną w stosunku do załączonej do pozwu umowy cesji, na podstawie której wywodził, iż powód nie jest uprawniony do dochodzenia roszczenia w niniejszej sprawie, gdyż celem umowy cesji było jedynie zapewnienie zysku powodowi jako przedsiębiorcy, a nie faktyczne naprawienie szkody, którego mogli dochodzić jedynie poszkodowani.

Zgodnie bowiem z treścią art. 509 § 1 i 2 k.c., wierzyciel może bez zgody dłużnika przenieść wierzytelność na osobę trzecią (przelew), chyba że sprzeciwiałoby się to ustawie, zastrzeżeniu umownemu albo właściwości zobowiązania, a wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie związane z nią prawa, w szczególności roszczenie o zaległe odsetki.

W ocenie Sądu zawarta przez poszkodowanych E. J. i A. J. a powodem umowa przelewu wierzytelności była ważna i skuteczna, a żaden z powołanych przez pozwanego fakt nie świadczył o jej bezwzględnej nieważności. Wierzytelność wskazana w tej umowie mogła zostać zbyta przez poszkodowanych na rzecz powoda, gdyż nie ma wyłączenia ustawowego lub umownego w tym zakresie (a przynajmniej nic takiego pozwany nie podnosił). Ponadto wierzytelność ta istniała w dacie zawierania umowy cesji i została opisana w tej umowie w sposób umożliwiający jej zidentyfikowanie. Sąd nie znalazł wobec tego podstaw do kwestionowania ważności i skuteczności umowy przelewu wierzytelności. Niezrozumiały zatem pozostaje zarzut sprzeczności umowy cesji z naturą stosunku prawnego lub zasadami współżycia społecznego. Jeśli zasadą jest, że wierzytelność może zostać zbyta, to nie ma racjonalnych powodów, by od takiej zasady wyłączyć wierzytelności poszkodowanych, które przysługują im wobec ubezpieczycieli. Poszkodowani w ten sposób uniknęli bowiem wdawania się w spór sądowy jako strona, a dochodzenie wierzytelności przed sądem pozostawili podmiotowi zajmującemu się tym w ramach swojej działalności gospodarczej.

Ustalenie prawa do odszkodowania od ubezpieczyciela, wysokość odszkodowania

Kwestię odpowiedzialności odszkodowawczej w niniejszej sprawie regulowała zawarta między poszkodowaną E. J. a pozwanym umowa ubezpieczenia nieruchomości, obejmująca ubezpieczenie domu jednorodzinnego wraz z jego stałymi elementami położonego w P. przy ul. (...) oraz mienia ruchomego, w tym ruchomości domowych, na którą składały się polisa ubezpieczenia (...) nr (...) dla ubezpieczającego E. J. – w wariantcie od wszystkich ryzyk oraz ogólne warunki kompleksowego ubezpieczenia (OWU) (...).

Zgodnie z § 5 ust. 1 OWU zakresem ubezpieczenia objęte są szkody polegające na zdarzeniach losowych, przepięciach, dewastacjach i innych wypadkach ubezpieczeniowych.

Ponadto zgodnie z art. 805 § 1 i § 2 pkt 1 k.c. przez umowę ubezpieczenia ubezpieczyciel zobowiązuje się, w zakresie działalności swego przedsiębiorstwa, spełnić określone świadczenie w razie zajścia przewidzianego w umowie wypadku, a ubezpieczający zobowiązuje się zapłacić składkę. Przy ubezpieczeniu majątkowym świadczenie ubezpieczyciela polega w szczególności na zapłacie określonego odszkodowania za szkodę powstałą wskutek

przewidzianego w umowie wypadku, przy czym w myśl art. 824¹ § 1 k.c., o ile nie umówiono się inaczej, suma pieniężna wypłacona przez ubezpieczyciela z tytułu ubezpieczenia nie może być wyższa od poniesionej szkody. Odszkodowanie ma zasadniczo na celu naprawienie szkody wyrządzonej ubezpieczającemu lub ubezpieczonemu w wyniku zajścia wypadku ubezpieczeniowego.

W niniejszej sprawie ubezpieczyciel nie kwestionował zajścia wypadku ubezpieczeniowego w dniu 22 czerwca 2021 roku i wypłacił poszkodowanemu odszkodowanie w łącznej kwocie 16 031,98 zł tytułem uszkodzenia domu i jego stałych elementów oraz kwotę 4 859 zł tytułem uszkodzenia mienia ruchomego w budynku. Pozwany kwestionował zasadność żądania powoda wypłaty sumy w wysokości przewyższającej wypłaconą już kwotę, która pozwoliła, w jego ocenie, w pełni na przywrócenie uszkodzonego mienia do stanu sprzed zdarzenia.

Zgodnie z § 13 ust. 1 OWU (k. 21) (...) ustala wysokość odszkodowania w kwocie, która odpowiada wysokości poniesionej szkody i nie przekracza sumy ubezpieczenia wskazanej w polisie oraz uwzględnia limity odpowiedzialności określone w § 12. Stosownie do § 13 ust. 2 pkt 2 lit a) OWU (...) ustala wysokość odszkodowania dla domu jednorodzinnego w wartość nowej – jeżeli na pierwszy dzień okresu ubezpieczenia wiek domu o niepalnej konstrukcji nie przekracza 45 lat. Dom poszkodowanych o konstrukcji niepalnej wybudowano w roku 1990 (k. 12), wobec czego właściwy sposób wyliczenia odszkodowania winien obejmować wartość nową. Z kolei dla ruchomości domowych i stałych elementów w ubezpieczeniu mienia ruchomego odszkodowania ustalano: a) w wartości nowej albo b) w wartości rzeczywistej – w zależności od tego, którą z powyższych wartości wybrał ubezpieczający przez zawieraniu umowy ubezpieczenia dla ustalenia sumy ubezpieczenia (§ 13 ust. 2 pkt 7 OWU (...)). Z polisy ubezpieczeniowej poszkodowanej E. J. wynika, iż dla mienia ruchomego suma ubezpieczenia (15 000 zł) jest ustalona w wartości nowej (k. 12).

Dodatkowo § 14 ust. 1 OWU (k. 21) przewiduje, że w ubezpieczeniu nieruchomości i ubezpieczeniu stałych elementów wysokość odszkodowania ustalana jest na podstawie kosztorysu, który sporządziło (...) w eksperckim systemie kosztorysowania robót i obiektów budowlanych lub w oparciu o cenniki budowlane opracowane przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie budownictwa. Z kolei dla wysokości odszkodowania ustalonego dla ruchomości domowych w wysokości kosztów naprawy nie może przekroczyć wartości nowej przedmiotu ubezpieczenia, jeżeli jest on ubezpieczony w wartości nowej (§ 14 ust. 9 pkt 1 OWU).

Natomiast w § 15 (k. 21v) wskazano, że przy ustalaniu wysokości odszkodowania (...) uwzględnia wartość pozostałości po uszkodzonym lub zniszczonym przedmiocie ubezpieczenia, jednak nie uwzględnia wartości naukowej, kolekcjonerskiej, artystycznej, zabytkowej lub pamiątkowej oraz kosztów, które wynikają z braku części zamiennych lub materiałów potrzebnych do przywrócenia stanu sprzed szkody. Wysokość odszkodowania (...) ustala na podstawie cen z dnia jego ustalenia.

Sposób określenia wartości nowej wynika zaś z definicji zawartych w § 2 OWU. W myśl pkt 46 § 2 OWU „wartość nowa” to wartość, która odpowiada kosztom przywrócenia mienia do stanu nowego lecz nie ulepszanego. Dla domu jednorodzinnego stanowi ona wartość, która odpowiada kosztom naprawy lub odbudowy, która jest określona z uwzględnieniem dotychczasowej konstrukcji, wymiarów i standardów wykończenia oraz przy zastosowaniu takich samych lub najbardziej zbliżonych materiałów, przy uwzględnieniu średnich cen występujących na terenie, na którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy. W stosunku do ruchomości domowych oznacza wartość, która odpowiada kosztom naprawy lub nabycia (wytworzenia) nowego przedmiotu tego samego lub najbardziej zbliżonego rodzaju, tej samej lub najbardziej zbliżonej marki, typu oraz o tych samych lub najbardziej zbliżonych parametrach, przy uwzględnieniu średnich cen występujących na terenie, na którym wystąpił wypadek ubezpieczeniowy. Z kolei wartość, która odpowiada kosztom naprawy lub odbudowy mienia dla domu jednorodzinnego określona jest zgodnie z zasadami kalkulacji i ustalania cen robót budowlanych, elektrycznych i instalacyjnych, stosowanych w budownictwie. Dla określenia tej wartości (...) uwzględnia również koszty transportu, montażu, demontażu.

Sąd w oparciu o sporządzoną w sprawie opinię biegłego zakresu budownictwa J. J. uznał za częściową słuszną argumentację przedstawioną przez stronę powodową. Wypłacona kwota ubezpieczenia nie rekompensowała bowiem

poniesionej przez poszkodowanych szkody. Z ustaleń biegłego wynika, że koszty naprawy usunięcia szkód w budynku przy ul. (...) w P. oszacowane według cen robocizny i materiałów z II kwartału 2021 r., a więc w okresie wystąpienia szkody wynosiły 30 750,56 zł brutto.

Sąd nie zgodził się jednak z powodem co do tego, że ustalenie wysokości szkody powinno odbyć się według cen aktualnych na dzień opracowania opinii głównej, tj. I kwartał 2023 r. Powód powoływał się na § 15 ust. 2 zd. 1 OWU, zgodnie z którym wysokość odszkodowania (...) ustala na podstawie cen z dnia jego ustalenia. Dla rozstrzygnięcia tej wątpliwości należy zwrócić uwagę na podstawę dochodzonego roszczenia – czy było nim niewykonanie umowy ubezpieczenia, czy też nienależyte wykonanie zobowiązania z umowy ubezpieczenia (art. 471 k.c.). Pozwany przeprowadził postępowanie likwidacyjne, ustalił i wypłacił ustaloną kwotę odszkodowania, toteż nie może być mowy o tym, by swojego zobowiązania nie wykonał. To, czy przyznane odszkodowanie faktycznie rekompensowało szkodę, należy raczej upatrywać w kategorii należytego lub nienależytego wykonania zobowiązania. W celu oceny, czy pozwany w sposób należyty wykonał swoje zobowiązanie, adekwatne będzie posłużenie się cenami materiałów i usług aktualnymi na datę jego wykonania. Tylko w taki sposób można dokonać oceny, czy wypłacone odszkodowanie wystarczyło na przeprowadzenie niezbędnych do usunięcia szkody prac, czy nie. W przeciwnym wypadku – wzięcia pod uwagę cen aktualnych na dzień sporządzania opinii lub wyrokowania – dokonanie takiej (racjonalnej) oceny jest niemożliwe z powodu zmiany cen w czasie. Porównywanie odszkodowania ustalonego według cen z jednego momentu w czasie i według cen z innego, późniejszego o 1-3 lata, może prowadzić do paradoksów i pojawienia się trudnych do usunięcia wątpliwości. Może się bowiem okazać, że zaproponowany przez ubezpieczyciela zakres prac był właściwy, ale ze względu na zmianę cen biegły w sprawie sądowej wyliczył aktualną wartość tych prac na kwotę wyższą niż ubezpieczyciela 1-3 lata wcześniej. Zgodnie ze stanowiskiem powoda w takiej sytuacji Sąd powinien zasądzić różnicę między tymi wartościami, choć nie sposób ubezpieczycielowi w takiej sytuacji postawić zarzutu co do sposobu wykonania przez niego zobowiązania. W przypadku istotnego wzrostu cen może, w skrajnym przypadku, dojść wręcz do sytuacji, w której wykonanie nawet mniejszego zakresu prac według cen aktualnych byłoby bardziej kosztowne niż szerszego zakresu 1-3 lata wcześniej, gdy to ubezpieczyciel ustalał odszkodowanie. Oparcie się na cenach z daty orzekania przez sąd w sposób pożądaný przez powoda oznaczałoby również, że jeśli zakres niezbędnych prac ustalonych przez biegłego pokrywałyby się nawet w bardzo dużym zakresie z tym ustalonym przez ubezpieczyciela, to odszkodowanie i tak uwzględniałoby wzrost cen wykonania tych prac – nawet jeśli ubezpieczyciel już wcześniej za nie przyznał odszkodowanie (tylko że wcześniej). Innymi słowy stanowisko prezentowane przez powoda obciąża zjawiskiem wzrostu cen materiałów i usług wyłącznie ubezpieczyciela, podczas gdy w zwyczajnych warunkach obrotu taki wzrost powinien kontrahentów dotykać w możliwie równym stopniu.

Z tego względu § 15 ust. 2 zd. 1 OWU nie można rozumieć więc jako uzasadniającego w każdym wypadku opieranie się w postępowaniu sądowym na cenach aktualnych na datę orzekania. Skoro ubezpieczyciel przeprowadził postępowanie likwidacyjne i ustalił odszkodowanie według cen wówczas aktualnych, to zachował się zgodnie z § 15 ust. 2 zd. 1 OWU. W takim przypadku w sprawie sądowej Sąd powinien ocenić, czy w momencie ustalania tego odszkodowania ubezpieczyciel prawidłowo określił zakres niezbędnych prac, materiałów oraz ich koszt – a nie prowadzić ustaleń tak jakby ubezpieczyciel zupełnie zaniechał przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego i wypłacenia odszkodowania. W sprawie niniejszej jest to tym bardziej słuszne z tego powodu, że powód nie jest bezpośrednio poszkodowanym w sprawie i to nie on usunął lub będzie usuwał szkodę (wykonywał naprawy) w majątku cedenta (przynajmniej nie takiego nie wynika z przedłożonej umowy cesji), nie będzie więc musiał nabywać materiałów i usług po wypłacie przez (...) dochodzonego odszkodowania.

Mając więc na uwadze, iż poszkodowanym wypłacona została już kwota odszkodowania za szkodę powstałą w budynku mieszkalnym w wysokości 16 031,98 zł, powód mógł domagać się zapłaty kwoty 14 718,58# zł stanowiącej różnicę pomiędzy wartością szkody, którą Sąd ustalił na podstawie opinii biegłego na okres jej powstania (30 750,56 zł brutto) a wypłaconą już kwotą odszkodowania.

Odnosząc się zaś z kolei do wyceny szkody w mieniu ruchomym poszkodowanych, Sąd opierając się częściowo na opinii biegłej M. W. uznał, że wypłacona dotychczas kwota odszkodowania z tego tytułu w pełni rekompensuje udowodnioną w tym postępowaniu szkodę, jakiej doznali poszkodowani w wyniku zdarzenia z dnia 22 czerwca 2021 r. Sąd uwzględnił

więc tylko te ruchomości, które biegła mogła ustalić na podstawie dostępnych w aktach szkody fotografiach i których cenę ustaliła na III kwartał 2021 r., a więc na moment kiedy ubezpieczyciel wypłacił poszkodowanemu odszkodowanie z tego tytułu. Sąd podziela w tym zakresie argumentację szeroko przedstawioną już w pkt 28-29 uzasadnienia co do zasadności przyjęcia daty ustalenia odszkodowania właśnie na moment powstania szkody.

Do ruchomości, które winny zostać objęte w wycenie należą więc: szlifierka marki H. model (...), urządzenie wielofunkcyjne akumulatorowe marki R., wyrzynarka akumulatorowa marki R., kosiarka marki N., nożyce do żywopłotu marki P. (...), podkoszarka, odkurzacz, 7 sztuk worków pelletu do pieca oraz szafka pod telewizor. Łączna wartość rynkowa tych ruchomości na III kwartał 2021 r, zgodnie z wyliczeniami biegłej wynosiła 2 818 zł (k. 307).

Jako, że ubezpieczyciel wypłacił już z tytułu szkody w mieniu ruchomym kwotę 4 859 zł, tym samym w pełni zrekompensował poszkodowanemu powstałą z tego tytułu szkodę. Dlatego też powód, nie wykazując, aby uszkodzenia w mieniu ruchomym przewyższały już wypłaconą kwotę, nie mógł skutecznie dochodzić zapłaty określonej w pozwie.

Tym samym Sąd uznał powództwo z tytułu wypłaty odszkodowania za powstałą szkodę w budynku za zasadne do kwoty 14 718,58 zł. Żądanie odszkodowania w kwocie przewyższającej kwotę zasądzoną jak i żądanie obejmujące zasądzenie kwoty tytułem szkody w mieniu ruchomym Sąd oddalił, z przyczyn opisanych powyżej.

Odszkodowanie w wysokości kosztów sporządzenia prywatnego kosztorysu napraw

Na skutek dokonania cesji wierzytelności cesjonariusz wstępuje w sytuację prawną cedenta jako wierzyciela. W sytuacji, w której przedmiotem przelewu jest roszczenie odszkodowawcze z tytułu dobrowolnej umowy ubezpieczenia, cesjonariuszowi przysługują więc wierzytelności w takiej wysokości, jakie przysługiwały poszkodowanemu w momencie cesji, ale też i dalsze wierzytelności mieszczące się w ramach umowy tego ubezpieczenia.

Zgodnie z art. 471 k.c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Naprawa szkody w tym przypadku następuje według zasad ustalonych w art. 361 k.c., tzn. zobowiązany do odszkodowania ponosi odpowiedzialność tylko za normalne następstwa działania lub zaniechania, z którego szkoda wynikła. W tych granicach, w braku odmiennego przepisu ustawy lub postanowienia umowy, naprawienie szkody obejmuje straty, które poszkodowany poniósł, oraz korzyści, które mógłby osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono.

W ocenie Sądu, powód nie wykazał zasadności poniesienia kosztów oszacowania wysokości szkody w mieniu poszkodowanych po zdarzeniu z dnia 22 czerwca 2021 r. Sąd niezmiennie podtrzymuje swoje stanowisko wielokrotnie już wyrażane w sprawach z powództwa powoda, a mianowicie że zlecenie przez niego wycen spółce (...) (której jest współnikiem) rodzi pewne podejrzenie, że zlecając wyceny tej spółce powód nie kierował się obiektywną potrzebą i opłacalnością tej oferty (z perspektywy osoby poszkodowanej – obowiązanej do minimalizacji szkody), tylko chęcią zrefundowania przez ubezpieczyciela wydatku powoda na rzecz spółki, której jest współnikiem. Co jednak najistotniejsze, powód w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej sam zajmuje się działalnością związaną z oceną ryzyka i szacowaniem poniesionych strat, wobec czego oszacowanie przez niego kosztów wyceny takiego mienia nie powinno wymagać zasięgnięcia opinii osoby trzeciej, a ewentualne wydatki z tym związane stanowią koszty prowadzonej działalności gospodarczej. Z pewnością zatem koszt zasięgnięcia takiej opinii w przypadku powoda nie jest wydatkiem celowym, który winien mu zwrócić pozwany ubezpieczyciel.

Powództwo w zakresie zapłaty kwoty 400 zł podlegało tym samym oddaleniu.

Odsetki

Powód również dochodził skapitalizowanych odsetek ustawowych za opóźnienie liczonych od kwoty 16 832 zł za okres od 2 lipca 2021 r. do dnia 19 kwietnia 2022 r. w wysokości 939,12 zł, jak również dalszych odsetek od kwoty zasądzonych odszkodowania i skapitalizowanych odsetek od dnia wniesienia pozwu, tj. od dnia 20 kwietnia 2022 roku.

Zakład ubezpieczeń zobowiązany był do wypłaty odszkodowania zgodnie z treścią art. 817 k.c. w terminie 30 dni od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku i wystąpieniu szkody. Z treści akt szkodowych dołączonych do sprawy wynika, że pozwany o szkodzie w budynku był zawiadomiony 23 czerwca 2021 r., a zatem ostatnim dniem tego 30-dniowego okresu był 23 lipca 2021 r., a od kolejnego dnia poszkodowanym (następnie powodowi) przysługiwały odsetki ustawowe za opóźnienie na podstawie art. 481 k.c.

Odsetki ustawowe za opóźnienie winny więc być liczone od zasądzonej kwoty 14 718,58 zł od dnia 24 lipca 2021 r. (a nie od 2 lipca 2021 r.) do dnia 19 kwietnia 2022 r. i wynosiły 771,52 zł. Mając powyższe na uwadze Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 15 490,10 zł, na którą składały się kwota odszkodowania w wysokości 14 718,58 zł oraz skapitalizowane odsetki za opóźnienie liczone od tej kwoty w wysokości 771,52 zł. O dalszych odsetkach Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu na podstawie art. 481 k.c. i 482 k.c., czyli zasądził je od dnia wniesienia pozwu. W pozostałym zaś zakresie powództwo zostało oddalone.

Koszty postępowania

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 100 zd. 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty wzajemnie znosi lub stosunkowo rozdziela. W niniejszej sprawie oddaleniu podlegała część roszczenia w związku z czym Sąd dokonał stosunkowego rozdzielenia kosztów.

Powód wygrał sprawę w 85% (15490,10 / 18171,12 * 100%), może więc domagać się od pozwanego zwrotu 85% poniesionych kosztów postępowania (1 000 zł opłaty sądowej, 17 zł opłaty skarbowej, 3 600 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego na podstawie § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie) i

2 055,13 zł wykorzystanej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego, czyli 5 671,31 zł. Pozwany mógł żądać od powoda pokrycia 15% poniesionych kosztów (17 zł opłaty skarbowej, 2 055,11 zł tytułem wykorzystanej zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego i 3 600 zł kosztów zastępstwa procesowego na podstawie § 2 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych), czyli 850,82 zł. Po zbilansowaniu tych kwot otrzymuje się 4 820,49 zł i taką też sumę Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda, powiększając ją o odsetki ustawowe za opóźnienie – art. 98 §1⁽¹⁾k.p.c.

W związku z tym, że w toku postępowania zaliczki na poczet wynagrodzenia biegłego nie zostały wykorzystane w całości, Sąd nakazał zwrócić powodowi kwotę 444,87 zł, a pozwanemu 444,89 zł na podstawie art. 84 ust. 2 w zw. z art. 80 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Zarządzenie:

(...)

(...)